

מצות ישוב הארץ

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קי עמוד ב

ת"ר: הוא אומר לעלות, והיא אומרת שלא לעלות - כופין אותה לעלות, ואם לאו - תצא בלא כתובה, היא אומרת לעלות, והוא אומר שלא לעלות - כופין אותו לעלות, ואם לאו - יוציא ויתן כתובה. היא אומרת לצאת, והוא אומר שלא לצאת - כופין אותה שלא לצאת, ואם לאו - תצא בלא כתובה; הוא אומר לצאת, והיא אומרת שלא לצאת - כופין אותה שלא לצאת, ואם לאו - יוציא ויתן כתובה... ת"ר: לעולם ידור אדם בא"י אפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים, ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל, שכל הדר בארץ ישראל - דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוצה לארץ - דומה כמי שאין לו אלוה, שטאי: +ויקרא כ"ה+ לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים, וכל שאינו דר בארץ אין לו אלוה: אלא לומר לך: כל הדר בחו"ל - כאילו עובד עבודת כוכבים; וכן בדוד הוא אומר: +שמואל א' כ"ו+ כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים, וכי מי אמר לו לדוד לך עבוד אלהים אחרים! אלא לומר לך: כל הדר בחו"ל - כאילו עובד עבודת כוכבים

במדבר פרק לג מסוק נג

וה'רשקם את הארץ וישקתם בה כי לקם נתתי את הארץ לרשת אתה:

<< ד * עשה * ספר המצוות רמב"ן * >>

שנצטוונו לרשת הארץ אשר נתן הא-ל יתברך ויתעלה לאבותינו, לאברהם, ליצחק וליעקב, ולא נעוזה ביד זולתנו מן האומות או לשממה. והוא אומר להם: "והורשתם את הארץ וישבתם בה, כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה", "והתנחלתם את הארץ", [ונכפל זה העניין במצוה זו במקומות אחרים כאמרו יתברך "באו ורשו את הארץ אשר נשבעתי לאבותיכם... ואומר אני, כי המצווה שחכמים מפליגים בה, והוא דירת ארץ ישראל, עד שאמרו: "כל היוצא ממנה ודר בחוץ לארץ - יהיה בעיניך כעובד עבודה זרה, שטאמר: כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים", וזולת זו הפלגות גדולות שאמרו בה - הכול הוא ממצות עשה הזה, שנצטוונו לרשת הארץ ולשבת בה. אם כן, היא מצות עשה לדורות, מתחייב כל יחיד ממנו, ואפילו בזמן גלות, כידוע בתלמוד במקומות הרבה. ולשון ספרי: "מעשה ברבי יהודה בן בתירה ורבי מתאי בן חרש ורבי חנניה בן אחי רבי יהושע ורבי נתן, שהיו יוצאין חוצה לארץ, והגיעו לפלטיה, וזכרו את ארץ ישראל, וקצפו את עיניהם, וזלגו דמעותיהם וקרעו בגדיהם, וקראו המקרא הזה: "וירשתה וישבתה בה ושמרת לעשות". ואמרו: ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קיא עמוד א

גי' שבועות הללו למה? אחת, שלא יעלו ישראל בחומה; ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא ימרדו באומות העולם; ואחת, שהשביע הקדוש ברוך הוא את העובדי כוכבים שלא ישתעבדו בהן בישראל יותר מדאי. ורב יהודה? +שיר השירים ב'+ אם תעירו ואם תעוררו כתיב. מגלות אסתר

נראה לי כי מה שלא מטא הרב הוא לפי שמצוות ירשת הארץ לא נהגה [אלא] רק בימי משה ויהושע ודוד, וכל זמן שלא גלו מארצם, אבל אחר שגלו מעל אדמתם, אין מצווה זו נוהגת לדורות עד עת בוא המשיח, כי אדרבה, שלא נמרוד באומות ללכת לכבוש את הארץ בחוקת, והוכיחו (ד' ע"ג) נצטוונו לפי מה שאמרו בסוף כתובות ומה שאמר הרמב"ן, שהחכמים. ודרשו בו שלא יעלו ישראל בחומה "השבעתי אתכם בנות ירושלים" מסוק ומה שאמר עוד שהחכמים. אמרו כי כיבוש הארץ הוא מלחמת מצוה, זהו כאשר לא נחיה משועבדים לאומות הפליגו בשבת דירת הארץ, זה דוקא בזמן שבת המקדש קיים אבל עכשיו אין מצוה לדור בה, וכן פיי התוס' שם גבי הוא אמר לעלות...